

Hydrologie Kraje Vysočina v roce 2023: vyšší průměrná teplota, sucho, ale i povodně

5.2.2024 - Marie Beňová | Krajský úřad Kraje Vysočina

V zúženém složení zasedala krajská povodňová komise, kde to bylo třeba i povodňové komise obcí s rozšířenou působností. Nejvýznamnějším řešeným problémem bylo narušení vzdušní strany hráze rybníka Řibřid v Mrákotíně. Asi padesát obyvatel z domů pod rybníkem bylo přechodně evakuováno. Porucha hráze byla bezodkladně provizorně sanována 300 tunami lomového kamene.

Z hlediska srážek byl rok 2023 v Kraji Vysočina v celkovém úhrnu mírně nadprůměrný. Spadlo o 16 mm více srážek oproti dlouhodobému normálu. Ten má na Vysočině hodnotu 675 mm. Celkovou bilanci zachránily až poslední dva měsíce v roce. Ve srovnání s průměrem byl listopad o 200 % nad hranicí. V prosinci bylo srážek ještě o 40 % více. Právě velká nasycenost půdy vodou přispěla k vánočním povodním.

Přesto lze hodnotit loňský rok spíše jako sušší. V září spadlo pouze 8 mm srážek, což je jedna z nejnižších měsíčních hodnot za celou dobu sledování. Od května do července spadla pouze polovina měsíčního normálu.

Výrazně vyšších hodnot dosáhla i průměrná roční teplota, a to o 1,4 °C. Společně s rokem 2018 se tak jedná o nejteplejší rok za několik posledních let. Podle údajů Českého hydrometeorologického ústavu se dokonce jedná o nejteplejší rok zaznamenaný v řadě od roku 1961. Nadále tak pokračuje trend vyšších průměrných teplot. V důsledku to znamená vyšší výpar vody z půdy, vegetace i vodní hladiny, což přispívá k negativní hydrologické bilanci v území.

Průtoky ve vodních tocích na Vysočině lze v loňském roce vyhodnotit jako mírně podnormální. Nejnižších hodnot dosáhly, jako obvykle, v letních měsících, zejména z důvodu méně vydatných srážek. Na mnoha profilech byl dosažen takzvaný ukazatel sucha. Na tocích, kde lze průtoky nadlepšovat z velkých přehrad, bývá situace lepší. Po dešti dochází k přechodnému zlepšení stavu, pak se však hladiny rychle vracejí k nízkým hodnotám. „Vzhledem k nepříznivé hydrologické situaci Kraj Vysočina vyzval obyvatele včetně právnických i podnikajících osob k hospodárnému nakládání s povrchovými i podzemními vodami a obecně k šetření s vodou“ uvedl radní Kraje Vysočina pro oblast životního prostředí a zemědělství Pavel Hájek.

Odběry vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou ze skupinových vodovodů, kdy jsou zdrojem vody převážně vodárenské nádrže, byly zabezpečeny. Rovněž vydatnost zdrojů podzemních vod, sloužících k zásobování pitnou vodou zejména menších obcí, výrazně nepoklesla. V ojedinělých případech však některé obce v kraji musely řešit náhradní zásobování pitnou vodou. V současné době je stav podzemních vod na území kraje v podstatě normální a zaplněnost vodárenských nádrží je rovněž dostatečná.

„Podpora přípravy i realizace možných opatření k zajištění zásobování pitnou vodou, čištění odpadních vod i k ochraně před suchem je zohledněna v dotačních titulech Kraje Vysočina. Jedná se o program Stavby ve vodním hospodářství a program Projektová příprava ve vodním hospodářství. Celková alokace finančních prostředků v těchto programech je v letošním roce 94 milionů korun,“ doplnil Pavel Hájek.

Více informací: Ing. Martin Drápela, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení vodního hospodářství, tel.: 564 602 207, email: drapela.m@kr-vysocina.cz

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4124681&id_org=450008